

ת"פ 36822/10/14 - מדינת ישראל נגד אלון אולי, מאיר כהן

בית משפט השלום בראשון לציון

06 אוקטובר 2016

ת"פ 36822-10-14 מדינת ישראל נ' אולי ואח'

לפני כבוד השופטת שרית זמיר
המאשימה
מדינת ישראל

נגד
הנאשמים
1. אלון אולי
2. מאיר כהן

נוכחים:

ב"כ המאשימה ירון קראוס, מתמחה

הנאשמים בעצמם

ב"כ הנאשם 1 עו"ד אוהד סלמי

ב"כ הנאשם 2 עו"ד נטלי פוריאן אלמקייס

[פרוטוקול הושמט]

מז דין

הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב האישום, והורשעו, על סמך הודייתם בעבירות של:

נאשם 1

קבלת דבר במרמה בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 415 + סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין");

קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין;

ניסיון לקבלת דבר במרמה בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 415 + סעיף 25 + סעיף 29 לחוק העונשין;

עמוד 1

ושימוש במסמך מזויף בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 420 + סעיף 29 לחוק העונשין.

נאשם 2

ניסיון לקבלת דבר במרמה בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 415 + סעיף 25 + סעיף 29 לחוק העונשין (בשני אישומים);

קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין (בשני אישומים);

ושימוש במסמך מזויף בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 420 + סעיף 29 לחוק העונשין (בשני אישומים).

מהחלק הכללי לכתב האישום המתוקן עולה כי מתיל ברומיד (CH₃BR) משמש כחומר חיטוי לקרקע טרם זריעה (להלן: "**החומר**") והינו חומר מפוקח, כהגדרתו בתקנות החומרים האסורים (יישום פרוטוקול מונטריאול בעניין חומרים הפוגעים בשכבת האוזון) תשס"ד-2004 (להלן: "**התקנות**").

במסגרת יישום הוראות פרוטוקול מונטריאול, שמדינת ישראל צד לו, הוגבלה צריכת חומרים מפוקחים בתקנות, בשל הפגיעה שהם גורמים לשכבת האוזון, והשימוש בחומר מוגבל ומבוקר על ידי משרד החקלאות. משרד החקלאות קבע כמיות חומר מוקצבות לשימוש חקלאי בהתאם לבקשות חקלאים ועל פי צרכיהם.

תהליך אישור בקשות השימוש החקלאי (להלן: "**הבקשות**") כולל מספר שלבים:

א. ראשית נדרש החקלאי לאשר את בקשתו אצל מתכנן חקלאי, עובד משרד החקלאות, העומד בקשר מקצועי תכוף עם החקלאים שבמחוזו (להלן: "**מתכנן חקלאי**"). בקשת החקלאי מוקלדת, מודפסת ונחתמת בחתימת המתכנן החקלאי ובחותמתו האישית.

ב. החקלאי מוסר את בקשתו המאושרת לספק מורשה של החומר (להלן: "**הספק המורשה**"), על מנת שזה יפנה ויגיש את בקשתו למנהל השירותים להגנת הצומח (להלן: "**המנהל**").

ג. עם קבלת אישור המנהל, פונה הספק המורשה למפעל ייצור החומר, רוכש את כמות החומר שאושרה לו ומוכרה לחקלאים הצרכנים. את החומר מעביר הספק לרשות קבלני חיטוי, שמבצעים בפועל את חיטוי הקרקע בחומר.

על פי עובדות **האישום הראשון** המיוחס **לנאשם 1**, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום המתוקן, עבד נאשם 1 כחקלאי והשתמש בחומר על פי הכמות שהוקצתה לו על פי דין.

אורי חיים ג'אן (להלן: "**ג'אן**") שימש אותה העת כמתכנן חקלאי במחוז נגב של משרד החקלאות והיה שכנו של נאשם 1. אותה העת החזיק ג'אן תחת ידיו טפסי בקשות לחומר, שנחתמו במרמה ובזיוף תוך שימוש בחותמתו של שמואל חדד, מתכנן חקלאי אחר במחוז נגב (להלן: "**הבקשות המזויפות**"). כל זאת לאחר שכבר נעשה בעבר שימוש בבקשות אלו

להקצאת החומר, בראשית שנת 2009, בחתימה ובאישור של גורם מוסמך אחר במחוז נגב.

במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, קודם לחודש מאי 2009, קשר נאשם 1 קשר עם ג'אן לקבלת הקצאת כמות חומר נוספת שלא כדין. במסגרת הקשר אמר ג'אן לנאשם 1 כי יש ביכולתו לסייע לו בקבלת כמות נוספת של החומר, באמצעות בקשות שאושרו לחקלאים אחרים, ושאינ ברצונם לעשות שימוש בחומר. נאשם 1 וג'אן סיכמו ביניהם כי בתמורה לבקשות המאושרות ישלם נאשם 1 לג'אן סכום של 3,000 ₪.

בהתאם לקשר המתואר לעיל, שילם נאשם 1 לג'אן סך של 3,000 ₪ ולאורך תקופה של חודשיים ימים קיבל מידי ג'אן מספר בקשות מזויפות, הנחזות להיראות כבקשות מאושרות כדין, בכמות כוללת של כארבע טונות וחצי.

את הבקשות המזויפות מסר נאשם 1 לידיו של איברהים ג'אבר, ספק מורשה מטעם משרד החקלאות (להלן: "ג'אבר"), שהגישם לאישור המנהל.

אחדות מן הבקשות המזויפות, בסך כולל של כ-800 ק"ג, אושרו לשימוש על ידי המנהל והחומר סופק לנאשם 1.

יתרת הבקשות המזויפות זוהו על ידי המנהל כמזויפות וככאלה שהוגשו מספר פעמים, זאת לאחר שנמצא כי מדינת ישראל חרגה מן הכמות המותרת לה להנפקת החומר על פי פרוטוקול מונטריאול.

על פי עובדות **האישום השני** המיוחס **לנאשם 2**, כמתואר באישום הראשון לכתב האישום המתוקן, החזיק ג'אן תחת ידיו את הבקשות המזויפות.

נאשם 2 הוא בעליה של חנות לציד חקלאי בנתיבות.

במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, קודם לחודש ספטמבר 2009, קשר נאשם 2 קשר עם ג'אן לקבלת הקצאת חומר שלא כדין. נאשם 2 שמע על יכולתו של ג'אן לספק בקשות מאושרות לחומר שחקלאים אחרים אינם מעוניינים בהן. בתמורה לבקשות, דרש ג'אן תשלום בסכום של 7-10 ₪ לכל ק"ג חומר הנקוב בבקשות המזויפות.

במהלך חודש ספטמבר 2009, מסר ג'אן לידיו של נאשם 2 בקשות מזויפות בסך כולל של כשישה טונות וחצי חומר. את הבקשות המזויפות מסר נאשם 2 לג'אבר, ששילם לו תמורתן סך של 65,000 ₪ במזומן. נאשם 2 גבה עמלה על חלקו באספקת הבקשות המזויפות, והעביר לג'אן סכום של 39,000 ₪.

הבקשות המזויפות זוהו על ידי המנהל כמזויפות וככאלה שהוגשו מספר פעמים, לאחר שנמצא כי מדינת ישראל חרגה מן הכמות המותרת לה להנפקת החומר על פי פרוטוקול מונטריאול.

בעקבות זיהוי הבקשות המזויפות, לא אושר לג'אבר למשוך את החומר ממפעל הייצור.

על פי עובדות **האישום השלישי** המיוחס **לנאשם 2** כמתואר באישום הראשון לכתב האישום המתוקן, החזיק ג'אן תחת ידיו את הבקשות המזויפות.

במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, במחצית הראשונה של שנת 2010, שב נאשם 2 וקשר קשר עם ג'אן לקבל

בקשות מאושרות לחומר שלא כדין. נאשם 2 שב ופנה לג'אן על מנת לקבל בקשות מאושרות לחומר והזכיר לו כי הבקשות אותן מסר לידיו בשנת 2009 לא אושרו ע"י המנהל וזוהו כמזויפות, אף שג'אן קיבל תמורתן תשלום.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, מסר ג'אן לידיו של נאשם 2 מספר בקשות מזויפות המאשרות קבלת חומר בכמות לא ידועה. תמורת הבקשות המזויפות שילם נאשם 2 לג'אן סכום של 10,000 ₪, אותו קיבל מג'אבר. בניגוד למעשהו משנת 2009, לא גבה נאשם 2 עמלה מסכום הכסף ששולם לג'אן עבור הבקשות המזויפות.

במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, בראשית שנת 2010, מסר ג'אן לידיו של נאשם 2 בקשות מזויפות, חתומות בחתימתו המזויפת של מתכנן אחר במחוז נגב, על מנת שימשיך באמצעותן חומר שלא הוקצה לו כדין.

במועד אחר, קודם ליום 31.5.10, זייף ג'אן וחתם בחתימתו ובחותמתו על טפסי בקשות לחומר, הנחזים להיראות כטופסי בקשה, אף שבקשות אלה לא מולאו מעולם על ידי החקלאים ששמן הופיע בטופס, וחקלאים אלו לא פנו בבקשה לקבל את החומר בשנת 2010. את הבקשות אותן זייף ג'אן, מסר לידיו של נאשם 2. נאשם 2 מסר את הבקשות המזויפות לג'אבר, שהגישן לאישור המנהל במספר מועדים במהלך המחצית הראשונה של שנת 2010. בעקבות ערנות עובדי המנהל, זוהו הבקשות ככאלה המכילות פרטים של חקלאים שפרשו מן המקצוע, ועל כן סווגו כמזויפות ונפסלו.

בהתאם להסדר הטיעון שגובש בין הצדדים, הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום והורשעו על סמך הודייתם.

במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי עניינם של הנאשמים יישלח לקבלת תסקיר שירות המבחן טרם הטיעונים לעונש, אשר יבחן את האפשרות לביטול הרשעת הנאשמים וסיום ההליך תוך הימנעות מהרשעתם.

התביעה הודיעה כי בהתאם להסדר בין הצדדים תגביל עצמה בעתירתה להשתת עונש צופה פני עתיד בדמות מאסר על תנאי ולצידו קנס כספי משמעותי, ולהגנה נשמרה הזכות לטעון לפי מיטב הבנתה לרבות בשאלת ההרשעה.

בהתאם להסכמת הצדדים הופנה עניינם של הנאשמים לקבלת תסקיר משירות המבחן.

תסקירי שירות המבחן

נאשם 1

בעניינו של הנאשם התקבל תסקיר ארוך ומפורט, בסיומו המלצה להותיר את הרשעתו של הנאשם על כנה ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף 250 שעות.

מהתסקיר עולה כי הנאשם כבן 41, נשוי ואב לארבעה ילדים קטינים, מתגורר במושב גבעולים ועובד במשק החקלאי אשר בבעלותו מזה כ-20 שנה. הנאשם נעדר הרשעות קודמות וזו לו הסתבכותו הראשונה עם החוק. שירות המבחן מתרשם כי הנאשם הינו אדם בעל יכולות קוגניטיביות ומילוליות תקינות, אשר לאורך חייו תפקד באופן תקין במישורי חייו

השוניים.

אשר לעבירות נשוא כתב האישום, בשירות המבחן הודה הנאשם באופן חלקי בעבירות המיוחסות לו ולקיחת האחריות שלו על מעשיו הייתה חלקית גם כן. הנאשם הסביר את מעשיו בכך שלא החזיק ברשותו כמות מספקת של חומר חטוי וביקש לשמור חומר זה במלאי לשנים הבאות לאור כוונת המדינה להפחית בהדרגה את השימוש בחומר זה. בתחילה טען כי אינו זוכר כיצד נוצר הקשר עם ג'אן בעניין זה, אולם בהמשך שינה גרסתו ומסר כי ג'אן היה זה שפנה אליו בהצעה לספק לו בקשות מאושרות לקבלת כמויות נוספות של החומר. הנאשם הסביר כי לא ידע כי מדובר בהתנהגות בלתי חוקית ואף טען כי ישנה נורמה רווחת בין חקלאים, לפיה חקלאי אשר אינו מעונין לפדות את האישור לכמות החומר שאושרה לו על ידי המנהל יכול למכור אותה לחקלאים אחרים.

שירות המבחן התרשם כי בתיאורו את העבירות, עשה הנאשם שימוש נרחב במנגנוני הגנה מסוג רציונאליזציה באשר לאי ידיעת החוק וההשלכה של האחריות על ג'אן אותו הוא תופס כמי שהכשיל אותו לפעילות בלתי חוקית. ההתרשמות היא כי הנאשם מבין את משמעות מעשיו, אך גם כיום אינו מכיר בחומרתם ורואה בכך נורמה מקובלת בקרב חקלאים, כאשר הוא נאלץ לשלם כיום מחיר כבד בדמות הליך משפטי, וזאת בעוד שחקלאים נוספים פעלו כך לאורך זמן. הנאשם תיאר כי בכל מקרה הפיק את הלקח וכיום הוא פועל ביתר חשדנות כלפי הסובבים אותו. מכל מקום, הנאשם שלל בעייתיות כלשהי בדפוסי התנהגותו ושלל נזקקות טיפולית.

בבואו לגבש המלצה בעניינו של הנאשם, מונה שירות המבחן את גורמי הסיכון בעניינו, ובהם מאפייני אישיותו המתוארים, אופי וחומרת העבירות, קשייו לקחת אחריות מלאה על מעשיו, שלילת צורך בסיוע טיפולי וכן נטייתו לטשטש דפוסי התנהגותו המכשילים ושלילתו מצבי סיכון עתידיים.

לצד זאת, מציין שירות המבחן גורמים מפחיתי סיכון במצבו של הנאשם, ובהם, היעדר עבר פלילי, תפקודו התקין במסגרות חיי השונות, יכולתו לקחת אחריות חלקית על מעשיו וההתרשמות כי ההליך הפלילי היווה עבורו גורם מרתיע.

מכל האמור, בשים לב לדפוסי חשיבתו של הנאשם וההתרשמות כי אינו מעוניין בהמשך קשר עם שירות המבחן, אין שירות המבחן בא בהמלצה טיפולית בעניינו.

אשר לשאלת ההרשעה, שירות המבחן בחן את השיקולים בעד ונגד ולבסוף, בשים לב ללקיחת האחריות החלקית, הנטייה להפחית מחומרת המעשים, אופי וחומרת העבירות והעובדה כי הרשעתו של הנאשם בדין לא תביא לפגיעה ממשית ביכולתו לפרנס את התא המשפחתי שלו, לא בא שירות המבחן בהמלצה לבטל הרשעתו של הנאשם.

אשר לעונש, ממליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש קונקרטי וחינוכי בדמות צו של"צ בהיקף של 250 שעות.

נאשם 2

בעניינו של הנאשם התקבל תסקיר ארוך ומפורט, בסיומו המלצה לביטול הרשעת הנאשם והטלת צו של"צ בהיקף של 180 שעות.

מהתסקיר עולה כי הנאשם כבן 55, נשוי, אב ל- 6 ילדים בגילאי 14.5-30 וסב לשלושה נכדים, בעל חברה לייצור חומרי חקלאות ובעל משתלה מזה כ-30 שנה. הנאשם נעדר הרשעות קודמות וזו לו הסתבכותו הראשונה והיחידה עם החוק. שירות המבחן מתרשם כי הנאשם הינו אדם בעל מערכת ערכים נורמטיבית ביסודה, אשר לאורך חייו תפקד באופן נורמטיבי במסגרות חייו השונות.

אשר לעבירות נשוא כתב האישום, בשירות המבחן הודה הנאשם בביצוען ומסר כי פעל באופן המתואר מתוך חוסר ידיעה כי מדובר בעבירה על החוק ובמטרה לסייע לחקלאים אחרים. הנאשם הסביר כי ראה בכך הזדמנות לרווח כספי ומשכך לא חשב על השלכות מעשיו ולא הכיר אז בחומרתם. הנאשם הדגיש כי בזמן שחלף מאז ביצוע העבירות, עבר תהליך של הפקת לקחים ובחינת מעשיו וסבור שהיום לא היה נג דרך זו.

שירות המבחן התרשם כי כיום הנאשם מכיר באחריותו למעשיו, מבין את חומרתם ורואה בהם דבר פסול. ההתרשמות היא כי חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ועצם העמדתו של הנאשם לדין, לראשונה בחייו, סייעו לו לבחון באופן ביקורתי את האופן בו התנהל ואת דפוסיו החלשים העומדים בבסיס התנהגותו.

שירות המבחן סבור כי תפקודו הנורמטיבי של הנאשם לאורך השנים יצר אצלו תפיסה עצמית חיובית, ונראה כי מתקשה להתמודד עם הפער שבין תפיסתו זו לבין מצבו היום, כמי שמתנהל כנגדו הליך פלילי לראשונה בחייו.

בבואו לגבש המלצה בעניינו של הנאשם, מונה שירות המבחן את גורמי הסיכון בעניינו, ובהם חומרת העבירות ואופי המרמה שבה, שכלל תכנון מוקדם ופעולה בצוותא עם אחר.

לצד זאת, מציין שירות המבחן גורמים מפחיתי סיכון במצבו של הנאשם, ובהם, גילו, היעדר עבר פלילי, תפקודו החיובי עד כה, מאפיינים אישיותיים והתנהגותיים, העובדה כי הנאשם עבר הליך של הפקת לקחים וכי ההליך המשפטי המתנהל כנגדו היווה גורם מרתיע וכן העובדה כי מאז ביצעו העבירות לפני כ-7 שנים ועד היום לא ביצע עבירות נוספות.

לאור מכלול הנתונים בעניינו של הנאשם, בא שירות המבחן בהמלצה להימנע מהרשעתו בדין, וזאת במטרה לסייע לנאשם במאמצים שמשקיע לתפקוד נורמטיבי בחברה ולמנוע פגיעה משמעותית נוספת בהערכתו העצמית.

אשר לעונש, בא שירות המבחן בהמלצה להטיל על הנאשם עונש חינוכי וקונקרטי בדמות צו של"צ בהיקף של 180 שעות.

טיעוני הצדדים לעונש בתמצית

טיעוני וראיות המאשימה

המאשימה עתרה כי בית המשפט יאמץ את הרף העליון של הסדר הטווחים עליו הסכימו הצדדים, יותיר את הרשעת הנאשמים על כנה וישית על כל אחד מהם ענישה צופה פני עתיד בדמות מאסר על תנאי וקנס כספי משמעותי.

בטיעוניו הפנה ב"כ המאשימה לעובדות כתב האישום ולחומרת מעשיהם של הנאשמים, תוך שפירט כי מדובר במי אשר ניסו, ולעיתים אף הצליחו, באמצעות אישורים מזויפים, לקבל חומר מסוג "מתיל ברומיד", אשר השימוש בו מוגבל באמצעות תקנות ובהתאם לאמנות בינלאומיות שמדינת ישראל חתומה עליהן ומחוייבת להן.

נאשם 1 הצליח לקבל לידיו בפועל 800 ק"ג של החומר, זאת שעה שיתרת הבקשות המזויפות, בכמות של 3.7 טון חומר, זוהו כמזויפות ונפסלו בשלב האשור.

אשר לנאשם 2, פירט כי האחרון ניסה לעשות שימוש בבקשות מזויפות, אשר אושרו ע"י ג'אן, בשתי הזדמנויות שונות, אולם בשתי הפעמים הבקשות זוהו כמזויפות, ומשכך לא קיבל הנאשם לידיו את החומר המסוכן.

ב"כ המאשימה הפנה לחלקם של הנאשמים בפרשה כולה, והטעים כי אמנם הנאשם המרכזי בפרשה הוא אותו ג'אן, אשר היה עובד משרד החקלאות, ואשר יצר את המסמכים המזויפים והעבירם לידי הנאשמים, אך הנאשמים היו אלה שהעבירו את המסמכים המזויפים לידי ג'אבר, אשר הגיש אותם לאישור המנהל. לדבריו, בנסיבות הללו הנאשמים הינם הלכה למעשה "צרכני המרמה" ומי אשר מרכיבים את החוליה האחרונה בשרשרת המרמה, חוליה בלעדית לא היה בא מעשה המרמה לעולם מלכתחילה.

בהקשר זה ביקש ב"כ המאשימה לערוך אבחנה בין הנאשמים, תוך שפירט כי עניינו של נאשם 1 שהינו חקלאי, אשר השתמש בחומר לצורך עיבוד השדה שלו ולצרכיו כחקלאי, קל יותר, לשיטת המאשימה, מעניינו של נאשם 2 אשר ביצע את העבירות שלא לצורך השימוש שלו בחומר, גבה עמלה בעבור קבלת הבקשות המזויפות לצורך הפקת רווח כלכלי גרידא, באופן המלמד על אלמנט של "סחר" במעשיו.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות זיוף ומרמה, הפנה ב"כ המאשימה לפסק הדין בעניין **מוחמד עאסלה** (ת"פ 11904-12-13), שעניינו זיוף תעודות זהות על מנת לאפשר העסקת תושבי שטחים בארץ, וביקש לאמץ את מתחם העונש ההולם שנקבע שם, אשר נע בין מאסר על תנאי ושל"צ לבין 7 חודשי מאסר בפועל.

עוד הפנה ב"כ המאשימה לגזרי הדין של שותפיהם של הנאשמים לפרשה זו, תוך שפירט את השיקולים שעמדו בבסיס הסדר הטיעון המקל אליו הגיעה המאשימה עם ג'אן, אשר נידון בהתאם להסכמה העונשית שגובשה בין הצדדים ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות. כן התייחס לעניינו של ג'אבר, אשר נידון ל-3 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסך 15,000 ₪. לדבריו, חלקם המינורי, יחסית, של הנאשמים בפרשה, בחינת העונשים שנגזרו על שותפיהם וחלוף הזמן הם אשר הובילו, בין היתר ובעיקר, לעתירה העונשית המתונה של המאשימה בעניינם. עתירה עונשית, אשר גם ברף העליון של המתחם עליו הסכימו הצדדים, אינה מבקשת למצות את הדין עם הנאשמים כלל ועיקר.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנה ב"כ המאשימה לעובדה כי הנאשמים נעדרי עבר פלילי מכל מין וסוג שהוא. עוד הפנה לחלוף הזמן ולעובדה כי מאז העבירות נשוא כתב האישום לא נפתחו כנגד הנאשמים תיקים נוספים.

ב"כ המאשימה הוסיף כי יש ליתן משקל לקולא גם להודאתם של הנאשמים ולחיסכון בזמן שיפוטי. לדבריו, הנאשמים זכאים ל"התחשבות כפולה" בהודייתם, שעה שכבר בחקירתם במשטרה הודו במעשים המיוחסים להם והפלילו את הנאשם המרכזי בפרשה, עובד הציבור שסרח - הוא ג'אן, וכן משהודו הם בבית המשפט בכתב האישום ככתבו וכלשונו,

על כל המשמעויות הנלוות לכך.

עוד הפנה ב"כ המאשימה בטיעוניה לתסקירי שירות המבחן בעניינם של הנאשמים. אשר לנאשם 1, טען כי אין המדובר בתסקיר חיובי בעיקרו, בשים לב לקושי בלקיחת האחריות ולמידת ההפנמה המסויגת של הנאשם את מעשיו. עוד הפנה בעניינו של נאשם 1 להמלצת שירות המבחן להותיר את הרשעתו של הנאשם על כנה, בין היתר בשל העובדה כי לא הוכחה פגיעה ממשית בנאשם כתוצאה מהרשעתו.

אשר לנאשם 2, אישר כי מדובר בתסקיר חיובי בעיקרו. עם זאת, יצא חוצץ כנגד המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעת הנאשם. לגישת ב"כ המאשימה עניינו של הנאשם לא עומד בקריטריונים המצטברים שנקבעו בפסיקה העניפה, ובכלל זה בעניין "**כתב**", המאפשרים הימנעות מהרשעה רק במקרים חריגים במיוחד, זאת בפרט שעה שלא הובאה כל ראיה לפגיעה קונקרטית ומוכחת בנאשם כתוצאה מהרשעתו.

במכלול הנסיבות הללו, עתר ב"כ המאשימה להותיר את הרשעת הנאשמים על כנה ולהשית עליהם מאסר על תנאי.

אשר לרכיב הכלכלי בענישה, עתר להשית על הנאשמים קנס כספי משמעותי, סך של 15,000 ש"ח על נאשם 2 וסך של 10,000 ש"ח על נאשם 1, וזאת בשים לב למניע של כל אחד מהנאשמים במעשיו, מי אשר ביצע את העבירות לשם הפקת רווח כלכלי גרידא (נאשם 1) ומי לשם שימוש האישי (נאשם 2).

טיעוני וראיות ההגנה

נאשם 1

ב"כ נאשם 1, עתר לבטל הרשעת הנאשם ולהשית עליו צו של"צ.

בטיעוניה, הפנה ב"כ נאשם 1 לעובדות כתב האישום והטעים כי מבלי להקל ראש בחומרת מעשיו של נאשם 1, הרי שלא ניתן להתעלם מהעובדה כי מדובר בחקלאי אשר קיבל כדין הקצבה לשימוש בחומר. בהמשך קיבל מג'אן, שהיה גורם מוסמך, אישורים לקבלת חומר נוסף תמורת סך של 3,000 ₪ בלבד, והעביר את האישורים לגורם מוסמך נוסף, הוא ג'אבר - הספק. לדבריו, הנאשם לא פנה לגורם עברייני, אלא למי אשר הוסמכו על פי חוק ועל פי מיטב הבנתו, באותה שעה, פעלו כחוק. לשיטת ההגנה כל חטאו של הנאשם התמצה בכך שלא בדק לעומקם של האישורים שניתנו לו ע"י ג'אן.

ב"כ נאשם 1 הדגיש את העובדה כי בסופו של יום מדובר באירוע בודד משנת 2009, במהלכו רכש הנאשם את החומר ועשה בו שימוש לצורך עיבוד חלקותיו שלו, הא ותו לא. מכל מקום הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה כבר בחקירתו במשטרה, הודה בבית המשפט, מצטער על מעידתו זו ומכה על חטא.

אשר לתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם, טען ב"כ הנאשם כי בכל הכבוד לקצינת המבחן, הרי שהתסקיר לא בחן כלל ועיקר את שאלת ביטול ההרשעה והשפעת ההרשעה על הנאשם, כפי שנתבקש מלכתחילה.

בהקשר זה ציין כי החל משנת 2009, עת נחקר נאשם 1 במשטרה, נמנעת מבעדו האפשרות לשווק את תוצרתו החקלאית לגופים קמעונאיים גדולים, היות והוא זקוק לשם כך לתעודת יושר. משכך נאלץ הוא לשווק את תוצרתו לספקים מקומיים בלבד, באופן אשר מקטין את הכנסותיו באופן משמעותי.

עוד ציין ב"כ נאשם 1 כי הנאשם אינו יכול להרחיב את עסקיו ולפתוח שותפויות עם חקלאים נוספים, כפי שמקובל בענף, היות ומתנהל כנגדו הליך פלילי. בהקשר זה אף הוסיף כי למן פרסום הפרשה ברבים, כבודו של הנאשם נרמס, בסביבתו הקרובה התייחסו אליו כאל עבריין וחקלאים נמנעו מלעשות עמו עסקים, באופן אשר גרם ועודנו גורם לו לנזקים קשים.

לשיטת ההגנה, מדובר בפגיעה תעסוקתית קונקרטית העונה על הקריטריונים שנקבעו בפסיקה הנוהגת, ובכלל זה בעניין "כתב", להימנעות מהרשעה. דא עקא כי תסקיר שירות המבחן נעדר כל התייחסות לכך.

ב"כ נאשם 1 טען כי מצבו הכלכלי של נאשם 1, המתפרנס מעבודתו כחקלאי, הינו בכי רע. לדבריו, במצב דברים בו שוק הפירות והירקות הינו תנודתי והרווח המגיע לחקלאי עומד על אגורות בודדות לקילו, מנהל הנאשם מלחמת הישרדות על קיומו ונאחז בעור שיניים על מנת להצליח ולפרנס את אשתו וארבעת ילדיו, נתון אשר יש ליתן לו משקל בגזירת הדין.

ב"כ נאשם 1 ביקש להדגיש את הודאת הנאשם והחיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי. עוד התייחס לעובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג שהוא וכי מאז ביצוע העבירות חלפו למעלה מ-7 שנים במהלכן לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, ביקש ב"כ נאשם 1 לאבחן את פסק הדין בעניין **עאסלה**, אליו הפנתה המאשימה בטיעוניה, וטען כי לא ניתן לגזור גזירה שווה לענייננו, שעה שנאשם 1 לא הורשע בעבירת הזיוף בניגוד למקרה דשם.

מכל האמור, עתר ב"כ נאשם 1 להשית על הנאשם עונש ברף התחתון של ההסדר אליו הגיעו הצדדים, להימנע מהרשעתו בדין ולהשית עליו צו של"צ.

נאשם 2

בטיעוניה, עתרה ב"כ נאשם 2 לאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 ולהימנע מהרשעתו בדין.

ב"כ נאשם 2 טענה כי מבלי להקל ראש בחומרת עבירות המרמה בהן הורשע הנאשם, הרי שחלקו היה מינורי, שעה שאין חולק כי הרוח החיה בביצוע העבירות היה עובד הציבור - ג'אן. בהקשר זה הטעימה כי נאשם 2 פנה לג'אן, אשר נחזה להיות בר סמכא, ולא ידע, בתחילה, כי מדובר בבקשות מזויפות, אלא הדבר נגלה לו רק בדיעבד. לדבריה, חטאו של נאשם 2 היה שבנסיבות הללו לא חדל באופן מיידי מהקשר עם ג'אן.

אשר לעמלה שנטען שהנאשם גבה עבור חלקו באספקת הבקשות המזויפות, טענה ב"כ נאשם 2 כי במעשיו ביקש

הנאשם לסייע לחקלאים אחרים, וממילא בסופו של יום החזיר את העמלה לג'אבר.

ב"כ הנאשם סבורה כי נסיבות ביצוע העבירות אינן מלמדות על תכנון מוקדם אלא על טעות בשיקול דעתו של הנאשם.

מכל מקום טענה ב"כ נאשם 2, כי מדובר במעידה חד פעמית מצד הנאשם.

לשיטתה, הגם שהנאשם הורשע בשני אירועים שונים הרי שמדובר באירועים בעלי מסכת עובדתית דומה, הקרובים בזמן, באופן אשר מתקיים ביניהם קשר הדוק וניתן לראות בהם מסכת אחת.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנתה ב"כ נאשם 2 לעובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג שהוא וזו לו הסתבכותו הראשונה והיחידה עם החוק. עוד הפנתה לעובדה כי הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, שיתף פעולה באופן מלא עם חוקריו ואף הוביל לחשיפת והפללת המעורבים המרכזיים בפרשה. בהמשך הודה בבית המשפט בעובדות כתב האישום ככתבן וכלשונן וחסך בזמן שיפוטי יקר על כל המשמעויות הנלוות לכך.

ב"כ נאשם 2 ביקשה ליתן משקל לקולא לחלופי הזמן המשמעותי במקרה דנן, שעה שהעבירות בוצעו בשנים 2009-2010, הנאשם נחקר בשנת 2010 וכתב האישום הוגש אך בשלהי שנת 2014 לאחר שהיה שנים ארוכות בידי הפרקליטות. לדבריה, בנסיבות הללו, השיהוי שבהגשת כתב האישום רובץ לפתחה של המאשימה ומהווה עינוי דין לנאשם, אשר מצדו נאלץ לחיות משך שנים תחת עננה כבדה המרחפת מעל ראשו ורק בחלוף 7 שנים ממועד ביצוע העבירות נותן את הדין על מעשיו.

ב"כ נאשם 2 הפנתה לתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם וממצאיו, המלמדים, כי הנאשם הינו אדם נורמטיבי, שהאירוע נשוא כתב האישום הינו בבחינת חריג לאורחות חייו ואשר עבר תהליך של הפקת לקחים.

ב"כ הנאשם הפנתה להמלצת שירות המבחן להימנע מהרשעת הנאשם בדין תוך שטענה בהרחבה לפגיעה תעסוקתית קונקרטית שתיגרם לו מעצם הרשעתו.

בהקשר זה פירטה כי במסגרת עיסוקו של הנאשם כמנהל חברה לייצור חומרי חקלאות ובעל משתלה, הינו אוחז כדין ב"היתר רעלים" הניתן לו על ידי הממונה במשרד לאיכות הסביבה לאחר שקיבל את כל האישורים הדרושים לכך. לדבריה, ההיתר ניתן לנאשם לתקופה של 3 שנים עד לשנת 2019 וככל שתיוותר הרשעתו של הנאשם על כנה לא יחודש ההיתר, והלכה למעשה יאבד הנאשם את מקור פרנסתו. לתמיכה בטענתה זו הגישה אסופת מסמכים הנוגעים להיתר הרעלים שניתן לנאשם ע"י המשרד לאיכות הסביבה (נ/1-9/נ), והפנתה בייחוד לעובדה כי לצורך קבלת ההיתר יש צורך לחתום על יפוי כח לבדיקת רישום פלילי, המהווה תנאי בל-יעבור לצורך קבלת ההיתר. לדבריה, אם תשאר ההרשעה על כנה לא יוכל עוד הנאשם לחדש את ההיתר.

ב"כ הנאשם טענה כי בפסק הדין המנחה בעניין "**כתב**" לא צוינו כללים הרמטיים והדוקים המורים באילו מקרים ירשיע בית המשפט נאשם ובאילו מקרים יימנע מהרשעתו בדין. זאת ועוד, עיון בפסיקה מלמד, לדבריה, על ריכוך מסוים שחל בהלכת "**כתב**" באשר לאופן הפעלת החריג לכלל, שעניינו הימנעות מהרשעה.

ב"כ נאשם 2 סבורה כי עצם ההליך הפלילי שהתנהל כנגד הנאשם, עברו הנקי, לקיחת האחריות והחרטה הכנה

והמלאה, מידת ההפנמה של הנאשם את חומרת מעשיו, תסקיר שירות המבחן והפגיעה הקונקרטית והמוכחת בנאשם, כל אלה מצדיקים ביטול ההרשעה והסתפקות בענישה שעניינה הטלת של"צ. ב"כ נאשם 2 ציינה כי הנאשם הביע נכונות לבצע של"צ בהיקף רחב אף יותר מזה עליו המליץ שירות המבחן.

לתמיכה בעתירתה העונשית הגישה הסנגורית אסופת פסיקה.

נאשם 1 בדברו האחרון הביע צער וחרטה על מעשיו והדגיש את הנזק הכלכלי שנגרם לו בעטיו של ההליך הפלילי שהתנהל כנגדו.

נאשם 2 בדברו האחרון הביע אף הוא צער וחרטה על מעשיו. הנאשם טען כי מדובר באירוע שהינו חריג לאורחות חייו ושב והבטיח כי לא יחזור על המעשים בהם הורשע.

דין והכרעה

במוקד הדיון ניצבת השאלה שבמחלוקת בין הצדדים, האם יש מקום לבטל את הרשעת הנאשמים.

הכלל הוא כי משקבע בית המשפט כי הנאשם ביצע עבירה, שומה על בית המשפט להרשיעו בדין, זאת כדי לממש את האינטרס הציבורי באכיפת הדין, ולקדם את עקרונות הרתעת היחיד והרבים והגמול, שהם עקרונות מרכזיים בתורת הענישה.

בית המשפט הוסמך להימנע מהרשעה רק באותם מקרים בהם אין הלימה בין חומרת העבירה בהתאם לנסיבותיה הקונקרטיות, לבין ההשלכות שיש להרשעה על האינדיבידואל.

וכך סוכמה ההלכה בע"פ 2083/96 **כתב נ' מד"י** (להלן: "**הלכת כתב**"):

"הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההיפך שומה עליו לשכנע את בית המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיבידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי".

באותו פסק דין התווה בית המשפט העליון שני תנאים מצטברים שבהתקיימם ניתן לבטל הרשעה או להימנע ממנה. על פי קביעת כב' השופטת דורנר:

"הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

וכך הותווה איזון האינטרסים בין הציבור לבין הפרט- הנאשם בע"פ 2669/00 מד"י נ' פלוני:

".....נדרש איזון שיקולים, המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם. בראיה כוללת נשקל מן הצד האחד, הצורך במיצוי של ההליך הפלילי בדרך של הרשעת העבריין, כדי להשיג בכך, בין היתר, את גורם ההרתעה והאכיפה השוויונית של החוק. שיקול ציבורי זה פועל במשנה תוקף, ככל שחומרת העבירה גדולה יותר, והנזקים לפרט ולציבור מביצועה גוברים.

כנגד השיקול הציבורי, נשקל עניינו של הפרט הנאשם, ובמסגרת זו נבחנים נתונים שונים הנוגעים אליו, וביניהם - טיב העבירה אותה עבר וחומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו והנזק הצפוי לו מן ההרשעה.

באשר לנאשמים בגירים, במאזן השיקולים האמור, גובר בדרך כלל השיקול הציבורי, ורק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר, תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך של הרשעת העבריין".

במקרה דנן, משהגענו כדי יישום אמות המידה הנזכרות בנוגע לאפשרות הימנעות מהרשעה ביחס לנאשמים, ושקלול הטעמים הנוגעים למהות המעשים שבביצועם הודו, מחד, אל מול נסיבותיהם האישיות של כל אחד מהם, מאידך, המסקנה הינה כי ידה של הכף התומכת בהרשעה - על העליונה, ומשכך נחה דעתי כי יש להותיר את הרשעת הנאשמים בעינה.

לא ניתן לומר כי המקרה הנדון מצדיק ביטול ההרשעה, בשים לב לטיב העבירות ונסיבות ביצוען, ודומה כי האינטרס האישי של הנאשמים נסוג מפני האינטרס הציבורי במקרה דנן.

כמו כן, סבורני כי אין עסקינן במקרה כה יוצא דופן בו עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשמים לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי.

המעשים בהם הודו הנאשמים הם חמורים וראויים לכל גינוי והוקעה, שעה שעסקינן בעבירות מרמה שיש בהן מעצם טיבן וטבען כדי לחתור תחת הסדר הציבורי.

עיון בעובדות כתב האישום מעלה כי נאשם 1 קיבל במרמה אישורים מזויפים מהמתכנן החקלאי של משרד החקלאות על מנת להשיג באמצעותם 4.5 טון חומר לו לא היה זכאי על פי דין. את הבקשות המזויפות מסר הנאשם 1 לספק מורשה של משרד החקלאות שהגישם לאישור המנהל. אחדות מן הבקשות, בכמות של 800 ק"ג אושרו לשימוש על ידי המנהל והחומר סופק לנאשם 1, בעוד היתר, בכמות של כ-3.7 טון זוהו כמזויפות.

אשר לנאשם 2, מעובדות כתב האישום עולה כי בשנים 2009-2010 ניסה הנאשם, בשני מקרים שונים, לקבל את החומר, בכוונה להעבירו לאחרים לצורך הפקת רווח כלכלי. הנאשם קיבל מהמתכנן בקשות מזויפות ומסר אותן לספק. בפעם הראשונה גבה נאשם 2 מהספק עמלה, בגובה עשרות אלפי שקלים, עבור חלקו באספקת הבקשות המזויפות. בשני המקרים זוהו הבקשות כמזויפות ולא אושר לספק למשוך את החומר המסוכן ממפעל הייצור.

בנסיבות הללו לא יכול להיות חולק על חומרתן של העבירות המגלות שיטת פעולה עבריינית, חמורה ומסוכנת, שאין

לעבור עליה לסדר היום.

הנאשמים במעשיהם, לצד העובדה כי הונו או ניסו להונות, יחד עם אחרים, את רשויות המדינה, כל אחד מטעמיו שלו, פגעו גם ביכולתה של המדינה לפקח פיקוח אפקטיבי על החומר שצרכתו הוגבלה באופן בינלאומי מטעמים של שמירה על איכות הסביבה.

עבירות מסוג זה מחייבות ענישה הולמת אשר יהא בה אף כדי להלום את האינטרסים הציבוריים של גמול, הלימה והרתעה, תוך מתן ביטוי לצורך בהרתעת הנאשמים והכלל.

על אף חלקם המצומצם יחסית של הנאשמים בכתב האישום וההבדל בינם לבין המעורבים המרכזיים בפרשה - המתכנן החקלאי והספק, אין ספק שהיוו הם אחת מחוליות עבירות המרמה באופן שהיו "צרכני המרמה", בלעדיהם לא היה עוד כל טעם בזיוף המסמכים ובעשיית שימוש בהם מלכתחילה. משכך במעשיהם פגעו בערכים החברתיים המוגנים שהינם הסדר הציבורי, חיי מסחר תקינים, אותנטיות מסמכים, ההגנה על קניין המוגבל בשימוש, ההגנה על איכות הסביבה וההגנה על תדמיתה של מדינת ישראל בהקשר של שמירה על איכות הסביבה.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן הינה משמעותית, מוחשית וממשית, הגם שאינה עולה כדי רף עליון של חומרה.

זאת ועוד, בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מלמדת כי אין מדובר בעבירות שנעברו באופן ספונטני ו/או ללא מחשבה תחילה ו/או תכנון, כטענת ב"כ הנאשמים. וככל שהדבר נוגע לנאשם 2 - גם אין מדובר בעבירות שנעברו באופן חד-פעמי. ההיפך הוא הנכון - מדובר בעבירות שהן פרי תכנון מחושב, שנועד לאפשר לנאשמים להנות שלא כדין מקניין המוגבל בצריכה וככל הנראה מבוקש עד מאוד בקרב צרכניו.

עוד יש לקחת בחשבון כי הנאשמים ניצלו את הכרותם האישית עם ג'אן, קשרו עימו קשר, קיבלו לידיהם את האישורים המזוייפים בידעם כי הם מזוייפים ובתמורה לסכומי כסף שדרש מהם, ובהמשך הפעילו את ג'אבר (הספק) לצורך קבלת החומר.

מהאמור עולה כי גם אם הנאשמים אינם "השחקנים הראשיים" במחזה הפלילי שנגלה לעניינו הם בהחלט שחקנים משמעותיים בו. מדובר במי שעשו שימוש במסמכים מזוייפים, שזויפו ע"י עובד מדינה מוסמך - עימו קשרו קשר לביצוע העבירות, כלפי אורגן רשמי של המדינה שמעניק הקצבות על בסיס אותם דיווחים, בניסיון לקבל כמויות חומר שאינן מגיעות להם כדין.

העבירות אשר בוצעו ע"י הנאשמים, לא בחטף בוצעו ולא בהינף יד ואינן בבחינת אירוע נקודתי או שולי, אלא מדובר בביצוע עבירות במספר שלבים יחד עם שותפיהם לתוכנית העבריינית.

בעניינו של נאשם 2, חשוב לשוב ולהדגיש כי הנאשם ניצל לרעה את עובדת היותו בעליה של חנות לציד חקלאי והכרות עם הנפשות הפועלות בתחום על מנת לקבל הקצאת חומר שלא כדין. הנאשם ניסה לקבל את החומר באמצעות בקשות מזויפות פעמיים, בפעם הראשונה אף תוך שגבה עמלה מהספק לו מסר את הבקשות המזויפות. ובפעם השנייה,

כאשר כבר היה ברור מעל ומעבר לכל ספק כי הבקשות מזויפות וכי דבר זיופן בפעם הקודמת נחשף ע"י הרשויות. העבירות בוצעו לצורך הפקת רווח כלכלי גרידא וכשהנאשם מודע באופן מלא לאי-חוקיותן.

כמו כן, לטעמי, אין זה המקרה בו עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין חומרתה של העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשמים מההרשעה.

אשר ל**נאשם 1**, כאמור שירות המבחן אינו בא בהמלצה להימנע מהרשעתו לאור לקיחת האחריות החלקית והנטייה להפחית מחומרת מעשיו, אופי וחומרת העבירות וההתרשמות כי הרשעתו בדיון לא תהווה פגיעה ממשית כיום ביכולתו לפרנס את התא המשפחתי שלו.

לטעמי, לשאלת קבלת האחריות ע"י נאשם, מקום מרכזי בשיקולים הקשורים בהרשעה.

קבלת אחריות, מלאה, ושלא באופן מצומצם, הינה תנאי ראשון ומרכזי בהמנעות מהרשעה.

מקום שהנאשם מצמצם אחריותו, מעשיו ומשמעותם, הרי שההנחה כי לא יחזור על מעשיו, נתונה לספקות, וכך הוא בעניינו של נאשם 1. תסקיר שירות המבחן מצוין כי בשירות המבחן מסר הנאשם שלא ידע שמדובר בהתנהלות בלתי חוקית וכן כי מדובר בנורמה שרווחת בין חקלאים שהיא לגיטימית. שירות המבחן מוסיף כי הנאשם התקשה לבחון אחריותו, עשה שימוש נרחב במנגנוני הגנה מסוג רציונליזציה, וניכר כי גם כיום אינו מכיר בחומרתם של המעשים.

על פני הדברים מדובר בצמצום של ממש, הן של נסיבות ביצוע העבירות והן של חומרתן. יחסו של הנאשם לעבירות מקל ומצמצם, והאחריות שהוא נוטל לביצוען, לצד הודייתו, מצומצמת.

זו אף זו, שירות המבחן התרשם כי לנאשם נטיה "לעגול פינות", קושי בהפעלת שיקול דעת, וחשיבה בלתי בשלה ואינטרסנטית המתמקדת בהשגת פתרונות מידיים לבעיות.

בנוסף לא מצאתי כי הנזק הצפוי לנאשם מההרשעה יפגע פגיעה **חמורה** בשיקומו.

הנאשם לא הציג כל אישור או מסמך המעיד על פגיעה קונקרטית ו/או על פגיעה עתידית אפשרית בעיסוקו כחקלאי עצמאי המגדל פירות וירקות, לא בפני שירות המבחן ולא בפני בית המשפט בשלב הטיעונים לעונש.

אמנם במעמד הטיעונים לעונש טען ב"כ נאשם 1 טענות מטענות שונות בדבר הפגיעה התעסוקתית הקונקרטית שנגרמה לנאשם מאז שנת 2009, עת נחקר במשטרה בגין העבירות נשוא כתב האישום. לדבריו, לאור ההליך הפלילי התלוי ועומד כנגדו אין הוא יכול לשווק תוצרת חקלאית לגופים קמעונאיים גדולים, היות והדבר מצריך תעודת יושר, ומשכך נאלץ לשווק את תוצרתו לספקים מקומיים בלבד באופן אשר מקטין באופן משמעותי את הכנסותיו. בנוסף, טען כי עקב מצבו המשפטי של הנאשם אין הוא יכול להרחיב את עסקיו ולהקים חברות ושותפויות בשיתוף חקלאים נוספים, כנהוג בענף החקלאות. אם לא די בכך, הרי שלשיטת ההגנה פרסום פרשת המרמה בה הורשע הנאשם גרמה להוקעתו בקרב החקלאים באזור מגוריו והללו נמנעו מלעשות עמו עסקים באופן אשר גרם וגורם לו לנזקים כלכליים קשים.

אציין כי טיעוני הסנגור בהקשר זה נטענו בעלמא. לא הוכח בפניי בכל דרך שהיא (דו"חות כספיים, מאזנים, חשבונות בנק וכיוצ"ב) כי במהלך השנים שחלפו מאז חקירתו של הנאשם במשטרה בגין העבירות נשוא כתב האישום, ולמצער

במהלך החודשים הארוכים שחלפו מאז הרשעתו בדין בחודש אפריל 2016 נפגעה בכל פן שהוא תעסוקתו של הנאשם, חלה ירידה בנפח עבודתו ו/או במאגר הגופים להם הוא מוכר תוצרת חקלאית.

טענותיו של ב"כ הנאשם, מנומקות ככל שיהיו, הינן טענות בעלמא אשר בא זכרן לראשונה במעמד הטיעונים לעונש.

בהקשר זה אציין כי טענת הסנגור לפיה תסקיר שירות המבחן לא בחן כלל את שאלת אי ההרשעה ולא התייחס לטענות הנאשם בדבר הפגיעה התעסוקתית הקונקרטית בעניינו, הינה טענה שאין לה מקום וטוב היה לו כלל לא הייתה מועלית. תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1 הינו ארוך ומפורט וכולל את לבטי קצינת המבחן בשאלת הימנעות מהרשעה בעניינו של הנאשם, תוך שמצוין במפורש כי שירות המבחן לקח בחשבון את העובדה כי "**הרשעתו בדין לא תהווה פגיעה ממשית כיום ביכולתו לפרנס את התא המשפחתי שלו**".

משעה שהנאשם נמנע מלהציג כל מסמך, ולו תדפיסי בנקים ו/או תעודות משלוח ו/או דו"חות כספיים ו/או מאזנים ו/או כל מסמך אחר(לא בפני שירות המבחן ולא בפני בית המשפט) שיעיד על פגיעה תעסוקתית קונקרטית ויתמוך טענותיו בענין זה, הרי שהטענות נותרו בגדר טענות בעלמא אשר לא הוכחו כל צרכן.

בבחינת למעלה מן הצורך אציין כי נאשם 1 ניצל לרעה את עובדת היותו חקלאי עצמאי, הזכאי לכמות מסוימת של חומר שהוקצתה לו על פי דין, לצורך ביצוע העבירות. ישנו קשר הדוק בין העבירות אותן עבר הנאשם לבין עיסוקו כחקלאי, באופן שהעבירות נוגעות בליבת העיסוק. בנסיבות הללו סבורני כי החשש אותו מביע הנאשם כיום ביחס להשפעה שבהרשעה על עתידו המקצועי כחקלאי עצמאי הינו בבחינת מי שמבקש ליהנות מפרי חטאו, ולכך לא ייתן בית המשפט את ידו.

בנסיבות אלו, לא שוכנעתי כי לנאשם עלול להגרם נזק שאינו עומד ביחס סביר לחומרת העבירות אם בכלל. סוף דבר, באשר לטענה לפיה קיים חשש שההרשעה תעמוד לו למכשול בהמשך עיסוקו כחקלאי, מדובר בטענה כללית וערטילאית שלא בוססה דיה.

אשר ל**נאשם 2**, שירות המבחן ממליץ לשקול בחיוב ביטול הרשעת הנאשם, וזאת במטרה לסייע לו במאמצים שמשקיע לתפקוד נורמטיבי ולמניעת פגיעה משמעותית נוספת בהערכתו העצמית.

אומר עתה ומיד כי הנמקת שירות המבחן העומדת בבסיס המלצתו לביטול ההרשעה אינה מבוססת על קיומו של נזק קונקרטי כתוצאה מההרשעה ואינה מקימה עילה בדין להימנעות מהרשעה.

בפני שירות המבחן לא נטענה כל טענה שעניינה נזק קונקרטי ברמת חומרה כזו שתביא להעדפת נסיבותיו האישיות של הנאשם על פני האינטרס הציבורי.

במעמד הטיעונים לעונש נטענה ע"י ההגנה טענה הנוגעת ל"היתר הרעלים" בו מחזיק הנאשם, והוצגו בפני מסמכים הנוגעים לאותו היתר אותו מחזיק הנאשם ברישיון מטעם המשרד לאיכות הסביבה, אשר מתחדש אחת לשלוש שנים ועתיד לפוג בשנת 2019. בהקשר זה טענה ב"כ נאשם 2 כי במסגרת עבודתו של הנאשם בתחום החקלאות, מחזיק הוא ברישיון לעסוק ברעלים, והדגישה כי במסגרת תנאי הסף, במידה ומבקש הנאשם להאריך את רישיונו בתום 3 שנים, נדרש הוא לחתום על יפוי כוח לבדיקת רישום פלילי. לדבריה, ככל שתיוותר הרשעת הנאשם על כנה לא יוכל הוא לחדש את היתר הרעלים בו הוא מחזיק, ומשכך לא יוכל להמשיך בתחום בו הוא עוסק משך 30 שנה והלכה למעשה יאבד את

מקור פרנסתו.

אלא שעיון מדוקדק בהיתר הרעלים (נ/1) שניתן לנאשם על ידי המשרד לאיכות הסביבה מעלה כי בעוד הנאשם הוא בעל היתר הרעלים, הרי שאחראי הרעלים בתאגיד הינו מר מרדכי יצחק.

זאת ועוד, עיון בנספח א' לטופס הבקשה להיתר רעלים (נ/4) מעלה כי היחיד לגביו נדרשת בדיקת רישום פלילי הינו אחראי הרעלים בתאגיד ולא בעל ההיתר. וכך נכתב במסמך נ/4 בהקשר זה: "**לגבי אחראי הרעלים, נדרשת בדיקת רישום פלילי לצורך בדיקת היותו אדם הגון, כפי שפורש ע"י המשרד**". צא ולמד, אין הכרח כי הנאשם, שהינו בעל היתר הרעלים, יהא בעל תעודת יושר אלא אחראי הרעלים מטעמו, ובמקרה שלנו (כך ע"פ המסמכים שהציג הנאשם עצמו) מר מרדכי יצחק.

כך שעל פניו אין כל קשר בין הרשעת נאשם 2 לבין הצורך בהצגת גליון ר.פ. של אחראי הרעלים בתאגיד, המהווה תנאי לקבלת היתר הרעלים.

צא ולמד כי הנאשם לא הצליח לתמוך את טענתו בדבר פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומי ולבסס טענות אלה בתשתית ראייתית מתאימה.

סוף דבר, אין בחששות הערטילאים אותם העלו הנאשמים (כל אחד כפי עניינו) בפני שירות המבחן ובפני בית המשפט כדי להוות נזק קונקרטי ברמת חומרה שתביא להעדפת נסיבותיהם האישיות של הנאשמים על פני האינטרס הציבורי.

על פי פסיקת בית המשפט העליון יש להצביע על כך שהרשעתו של הנאשם תביא "לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו" ולבסס טענות אלה בתשתית ראייתית מתאימה (רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מד"י; רע"פ 1439/13 קשת נ' מד"י; רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מד"י).

החובה להצביע על קיומו של נזק קונקרטי מתיישבת עם אופיו המצומצם של החריג שעניינו הימנעות מהרשעה ו/או ביטולה.

אימוץ עמדתה של ההגנה עלול להוביל לסטייה מהאיזון הבסיסי העומד ביסודו של החריג.

כאמור הנאשמים לא הצליחו לתמוך את טענותיהם בתשתית ראייתית מתאימה, וכאמור, אין די בהצגת חשש ערטילאי, שאין שום הוכחה ברורה שהוא עומד להתקיים, כדי להוות נזק קונקרטי ברמת חומרה שתביא להעדפת נסיבותיהם האישיות של הנאשמים על פני האינטרס הציבורי.

אינני מתעלמת מן הזכויות העומדות לנאשמים, הן מבחינת עברם הנקי, הן מחלופי הזמן המשמעותי מאז ביצוע העבירות והן מהעובדה כי הודו במיוחס להם בהזדמנות הראשונה והביעו חרטה, אך אלה יעמדו לזכותם של הנאשמים בגזירת דינם ואין בהן כדי להצדיק ביטול הרשעתם.

מכל האמור העתירה לביטול ההרשעה נדחית.

הענישה

לא יכול להיות חולק כי העבירות בהן הורשעו הנאשמים הינן חמורות, ראויות להוקעה וגינוי ויש לפעול במידת ההחמרה כדי לסייע במיגורן. יחד עם זאת, ראוי להתחשב בכל מקרה כפי נסיבותיו הייחודיות, הן מן הפן של הנסיבות האופפות את המעשה עצמו והן מן הפן של העומד בפני בית המשפט לדין.

מדיניות הענישה בעבירות בהן הורשעו הנאשמים, מתחשבת בצורך במאבק בעבירות המרמה, שהייתה ועודנה בגדר נגע של ממש ובתפקידו של בית המשפט בהעברת מסר צלול באמצעות השתת עונשים חמורים על מי שבהתנהלותו פוגע במאבק זה.

עיון בפסיקה הנוהגת מלמד כי עבירות מסוג אלה נושאות בצידן ענישה במנעד רחב, החל ממאסר על תנאי לצד צו של"צ וכלה במאסר בפועל של ממש לריצוי מאחורי סורג ובריה.

לצד השיקולים שבהחמרה עם מבצעי עבירות מרמה, חזקה על התביעה כי בבואה לגבש את הסדר הטיעון לקחה בחשבון מנגד את מכלול השיקולים העומדים לזכות הנאשמים, עליהם אף הצביעה במסגרת טיעוניה לעונש, ובהם, חלקם המינורי של הנאשמים בכתב האישום, הודייתם של הנאשמים ושיתוף הפעולה עם רשויות האכיפה, החל מחקירתם במשטרה וכלה בהודייתם בבית המשפט בעובדות כתב האישום ככתבן וכלשונן, תוך חיסכון בזמן שיפוטי יקר, היעדר עבר פלילי, חלוף הזמן המשמעותי, העובדה כי לא נפתחו כנגדם תיקים נוספים, והעונשים שנגזרו על שותפיהם לביצוע העבירות.

בהקשר זה חשוב ואזכיר כי הסדר הטווחים בין הצדדים כלל הסכמה לפיה תעתור המאשימה להשית על הנאשמים מאסר על תנאי וקנס כספי משמעותי בעוד ההגנה תוכל לטעון לגבי שאלת ההרשעה.

שוכנעתי כי עתירת המאשימה, הגם שאינה מבקשת למצות את הדין עם הנאשמים כלל ועיקר, היא ראויה וסבירה בנסיבות הענין בשים לב למכלול השיקולים והנסיבות לקולא, כפי שפורטו בהרחבה לעיל.

משכך ובאיזון בין מכלול השיקולים השונים סבורני כי במקרה זה ראוי לגזור על הנאשמים עונש המצוי ברף העליון של טווח הענישה עליו הסכימו הצדדים, הוא הרף התחתון של מתחם העונש ההולם בעניינם. סבורני כי בנסיבות המקרה והנאשמים די יהיה בגזירת עונש צופה פני עתיד ולצדו ענישה כלכלית משמעותית על מנת להשיג את תכלית הענישה במקרה דנן ולהציב בפני הנאשמים קו גבול ברור ומוחשי.

הקנס הכספי

מדובר כאמור בעבירות שבוצעו למען בצע כסף. כאשר עסקינן בעבירות מרמה שמטרת ביצוען כלכלית מן הראוי שאף הענישה תישא פן כלכלי שיהווה מענה עונשי הולם.

בכל הנוגע לקנס מקובלת עלי טענת המאשימה, לפיה קיים הבדל בין הנאשמים הנעוץ במניע לביצוע העבירות. בעוד שנאשם 1 עשה שימוש בחומר לטובת גידוליו שלו ולצורך השימוש בחומר כחקלאי, הרי שנאשם 2 ביצע את העבירות מתוך מניע כלכלי גרידא, שעה שביקש להעביר את החומר לחקלאים אחרים ואף גבה עמלה עבור העברת הבקשות המזויפות לספק. מן הטעם הזה, מצאתי לנכון להבחין בין הנאשמים באשר לגובה שיעור הקנס שיש להשית על כל אחד מהם.

אשר לגובה הקנס התחשבתי בעובדה כי הספק, אברהם ג'אבר, נידון ל-3 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות והושת עליו קנס כספי בסך של 15,000 ₪. בקביעת גובה הקנס אשר יושת על כל אחד מהנאשמים ישמש אף גזר דין זה אמת מידה.

סוף דבר

אשר על כן ולאחר ששקלתי את כל השיקולים הצריכים לעניין אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1 -

א. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור עבירת מרמה מסוג פשע.

ב. 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור עבירת מרמה מסוג עוון ו/או עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע.

ג. קנס כספי בסך 5,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.12.16.

נאשם 2 -

א. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור עבירת מרמה מסוג פשע.

ב. 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור עבירת מרמה מסוג עוון ו/או עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע.

ג. קנס כספי בסך 10,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.12.16.

ניתן בזאת צו כללי למוצגים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

**ניתנה והודעה היום ד' תשרי תשע"ז,
06/10/2016 במעמד הנוכחים.
שרית זמיר , שופטת**

הוקלדעלידימיכלגרזון